

1913-yil aprel oyidan chiqa boshlagan

Fidoyilik —
Vatanga xizmat demak!

2025-yil 23-avgust, shanba,
96 (24.122)-son

O'zbek xalq
maqoli

Ko'pning
kuchi —
karomat

Zarafshon

www.zarnews.uz

https://www.facebook.com/zarnews.uz

@zarnews_uz

https://twitter.com/zarnews_uz

VATAN UCHUN, MILLAT UCHUN, XALQ UCHUN!

Имкониёт, шароит ва кўмак натижа бермоқда

Давлатимиз раҳбарининг тadbиркорлар билан жорий йилги учрашуви ҳам таклиф ва ташаббусларга бой бўлди. Албатта, бевосита таниш бўлмаган исталган одамда “бу каби саъй-ҳаракатлар самара беряптими, натижа қанақа?”, деган савол тўғилиши мумкин.

Аслида, тadbиркорликни ривожлантириш учун қонуний, шаффоф ва қулай шарт-шароит яратиб берилгани натижасида соҳа борган сари ривожланмоқда. Хусусан, сўнгги беш йилда вилоятимизда 20,3 мингта тadbиркорга 25,2 триллион сўмлик солиқ имтиёзлари қўлланилди. Пировардида биргина қўшимча қиймат солиғи тўловчилар сони 2017 йилдаги 491 тадан 15 мингтага етиб, 31 баробарга ошди.

Албатта, тadbиркорликни ривожлантиришда асосий масала уларни молиявий қўллаб-қувватлаш ҳисобланади. Юртимизда айни масалада ҳам барча молиявий воситалар яратилган.

Улардан фойдаланиб, жорий йилда тadbиркорликка 6 триллион сўмга яқин кредитлар ажратилди. Фақат дастурлар доирасида 45 минг шахсга 1,3 триллион сўмлик имтиёзли кредитлар берилди. Бунинг ҳисобига 46 минг нафар фуқаронинг бандлиги таъминланди.

Умуман, вилоятда жорий йилнинг ўзида тadbиркорлар сони 6,1 мингтага кўпайиб, 74,3 мингтага етди. Шундан кичик тadbиркорлик субъектлари 66 минг, ўрта тadbиркорлик субъектлари 8,1 минг, йирик тadbиркорлик субъектлари 603 тани (товар айланмаси 100 миллиард сўм ва ундан ортиқ) ташкил этди.

Давлатимиз раҳбарининг 2023 йилда тadbиркорлар билан ўтказган очик мулоқотида уларнинг фаолиятини баҳолаш ва қўллаб-қувватлаш рейтинг асосида юритилиши белгилаб берилган эди. Бу борада ўтган даврда 2 та фармон ва 2 та қарор қабул қилиниб, тизим яратилди.

Тadbиркорлар бу ишлар моҳияти ва соҳа ривожидagi аҳамиятини тўғри тушуниб, ўз рейтингини яхшилашга ҳаракат қилмоқда. Биргина жорий йилда юқори барқарорлик даражасидаги корхоналар 334 тага кўпайиб, уларнинг сони 1171 тани ташкил этмоқда.

Ўрта барқарорлик даражасидагилари эса 1067 тага кўпайиб, 9548 тага ва қониқарли барқарорлик даражасидагилар 988 тага кўпайиб, 17900 тага етди.

Мисол учун, Ургут туманида қуйи тоифага мансуб корхоналар 1577 тадан 1457 тага камайиб, 120 та корхона қониқарли тоифада қолган.

Энди бор эътиборимизни қуйи тоифадаги 16,2 мингта корхонага қаратиб, улар рейтингини яхшилаш чораларини кўраимиз.

Кичик ва ўрта бизнес субъектларини йириклаштиришга кўмаклашиш орқали уларни

“чемпион тadbиркор”га айлантириш бўйича ҳам муайян ишлар олиб борилмоқда. Хусусан, 49 та корхона чемпионлик мезонлари асосида танлаб олиниб, уларга кўрсатилган ёрдамлар натижасида ишчилар сонини 4 минг нафарга, товар айланма ҳажминини 4 триллион сўмга, экспорт ҳажминини 108 миллион долларга оширишга эришилди.

Бундан ташқари, 8 та тadbиркор йиллик товар айланма ҳажминини 100 миллиард сўмдан ва иш ўрнини 500 тадан ошириб, вилоят даражасидаги “чемпион тadbиркор”га олиб чиқилди. Энди уларни республика миқёсидаги “чемпион”га айлантириш чораларини кўраимиз.

Мисол учун, Паст Дарғомдаги "NEW TECH SAMARKAND" масъулияти чекланган жамиятига берилган кўмаклар ҳисобига 1 март ҳолатига туман даражасидаги чемпионликдан бугунги кунда вилоят даражасидаги (ишчи сони 1025 нафар, товар айланмаси 242,2 миллиард сўм) “чемпион”га айланди.

Давлатимиз раҳбарининг тadbиркорлар билан жорий йилги очик мулоқотида тadbиркорларимиз томонидан **1078 та мурожаат бўлган. Шундан, 836 таси ижобий ҳал этилиб, қолган 241 та мурожаат вилоят ҳокими назоратида кўриб чиқилмоқда.**

Дарвоқе, жорий йилнинг биринчи ярмида **670 миллион доллар хорижий инвестиция ўзлаштирилиб, ўтган йилга нисбатан 28 фоизга ўсишга эришилди.**

Йил якунигача 340 миллион долларлик 14 та йирик лойиҳа ишга туширилади. Жумладан, саноат ривожланмаган Пахтачи туманида “Зиёвуддин инвест текстил” масъулияти чекланган жамияти томонидан қиймати 16,3 миллион долларлик трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Вилоятда экспорт масаласига ҳам алоҳида эътибор бериб, экспортёрларни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш ва уларга берилган имтиёزلардан фойдаланиш натижасида сўнгги 5 йилда вилоятнинг экспорт ҳажми 2,5 баробарга ошди.

Қайд қилиш лозимки, ўтган 7 ойда 553,1 миллион долларлик маҳсулотлар экспортга чиқарилиб, йиллик режа 65 фоизга бажарилди.

Бугунги кунда кичик бизнес субъектларининг вилоят ялпи ҳудудий маҳсулотдаги улуши 68,2 фоизни ташкил этмоқда.

Шербек БҲУРОВ,
вилоят ҳокимининг
биринчи ўринбосари.

Ватанимиз мустақиллигининг 34 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган анъанавий “Энг улуғ, энг азиз” кўрик-танловининг вилоят босқичи ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Вилоят ҳокимлиги, Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси вилоят бўлими, вилоят маданият бошқармаси, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, Ўзбекистон Бадий академияси ва “Тасвирий ойна” ижодий уюшмаси вилоят бўлими, вилоят телерадиоканали ҳамкорлигида ташкил этилган танловда 29 нафар ижодкор 200 дан ортиқ ижодий ишлари билан қатнашди.

– Бу йилги танловга самарқандлик ёзувчи ва шоирлар, журналистлар, тасвирий санъат намояндлари, қўшиқчилик, фото ва дизайн усталарининг “Ватан учун, миллат учун, халқ учун!” деган бош ғояни ўзида мужассам этган ижодий ишлари тақдим қилинди, – дейди Ўзбекистон журналистлар уюшмаси вилоят бўлими раиси Акрам Ҳайдаров. – Ижодий ишларда мамлакатимизда, хусусан, вилоятимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар аҳолининг турмушини яхшилаш, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга хизмат қилаётгани, одамлар онгу тафаккуридаги ўзгаришлар маҳорат билан ёритилган.

Танловда ёзувчи ва шоирларнинг бадий асарлари, журналистларнинг публицистик наشرлари, босма оммавий ахборот воситалари ходимларининг ижодий ишлари, оммавий ахборот воситаси сифатида рўйхатга олинган веб-сайтлардаги интернет-журналистика материаллари, телевидение ва радио ижодкорларининг кўрсатув ва эшиттиришлари, тасвирий санъат, фото асарлари ва дизайн ишлари, санъаткорларнинг юртни

ИЖОДКОРЛАР ЭЪТИРОФ ЭТИЛДИ

мадҳ этувчи куй ва қўшиқлари номинациялари бўйича 16 нафар ғолиб аниқланди.

Ғолибларни тақдирлаш маросимида вилоят ҳоки-

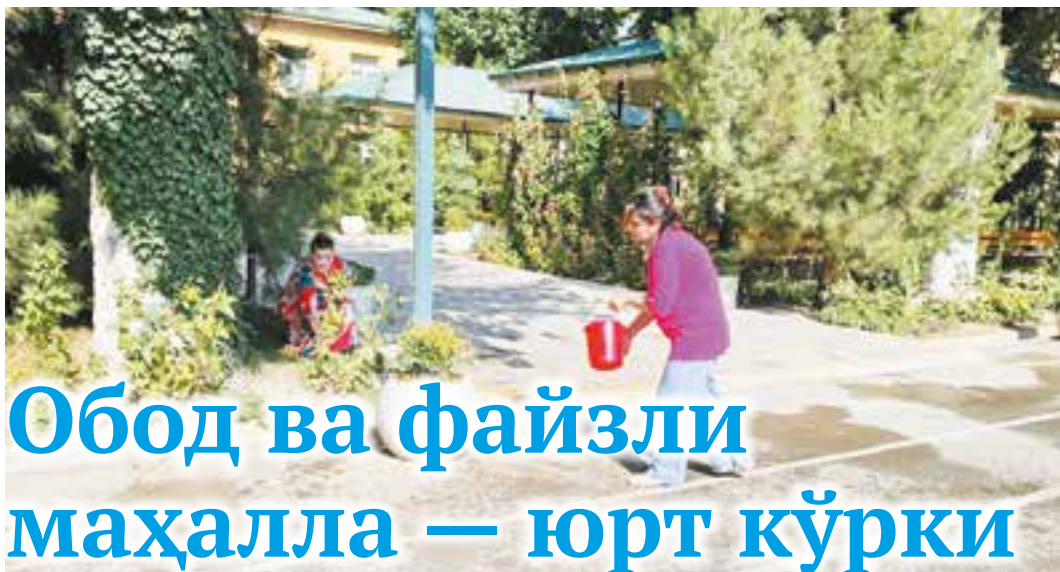
ми вазифасини бажарувчи А.Бобоев ижодкорларнинг заҳматли меҳнатларини эътироф этди, уларга диплом ва эсдалик совғаларини топширди.

ТАЙИНЛОВЛАР

Йўлдошев Шерали Мамараимович Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигининг вилоят бошқармаси бошлиғи;
Жабборов Исроил Исмоилович Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси вилоят бошқармаси бошлиғи;
Раҳматуллаев Алимардон Тўрамурадович вилоят ҳокимлиги ташкилий-кадрлар гуруҳи раҳбари;
Шукуров Акмал Ғайратович вилоят қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида ҳудудий назорат қилиш инспекцияси раҳбари этиб тайинланди.

Обод ва файзли маҳалла — юрт кўрки

Ватанимиз мустақиллигининг 34 йиллиги муносабати билан 22-23-август кунлари мамлакатимизда шу шиор остида умумхалқ хайрия ҳашари ўтказилмоқда.

Кеча вилоятимиздаги 1081 маҳалланинг барчасида, шунингдек, корхона ва ташкилотлар, муассасаларда эрта тонгдан ҳудудларни ободонлаштириш тadbирлари бошланди. Қабристон ва зиёратгоҳлар ҳудуди тозаланди. Бу юмушларни бажаришда каттаю кичик – барча юртдошларимиз фаол иштирок этмоқда.

Ҳашар давомида маҳаллалардаги эҳтиёжманд оилалар, кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар ҳолидан хабар олиниб, уларга табибий-ижтимоий ёрдам кўрсатилмоқда.

Умумхалқ хайрия ҳашари бугун ҳам давом этади.

Пиёдалар йўлаклари ва спорт майдончалари нега эътибордан четда қоляпти?

Пиёдалар ва велосипед йўлаклари фақатгина хавфсиз ҳаракатланишни таъминлаш учун эмас, балки соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, замонавий шаҳарсозликни ривожлантириш ва тирбандликни камайтириш мақсадида ташкил этилган. Бироқ амалда йўлақлардан бошқа мақсадларда фойдаланилмоқда.

(Давоми 3-саҳифада) >>>

ҲАШАР НИМА, у фақат бизга хосми?

Шу каби саволларимизга сунғий интеллектнинг жавоблари қизиқми? Унда қуйидагиларни ўқиб кўринг!

Ҳашар нима?

Ҳашар — бу ўзбек халқининг қадимий ва мустақкам ижтимоий анъаналаридан бири бўлиб, одамларнинг ўзаро ёрдам ва ҳамкорлигига асосланган. Унинг асосий хусусияти — ишларнинг ижроси учун одамларнинг ўз ихтиёри билан, бепул ва биргаликда қатнашишидир.

(Давоми 3-саҳифада) >>>

Мазкур мақоланинг
тўлиқ матнини
ўшбу QR-код орқали
ўқишингиз мумкин.

YOZMASAK BO'LMAYDI

Maktab hojatxonalarini
qachon talabga javob
beradi?

Yaqinda viloyat hokimligida bo'lib o'tgan yig'ilishda maktabgacha va maktab ta'limi tizimida olib borilayotgan ishlar tahlili hamda yangi o'quv yiliga tayyorgarlik holati muhokama etildi. Unda tuman shahar hokimlariga 171 ta maktabning hojatxonalarini o'quv yili boshiga qadar ta'mirlash yoki yangisini qurish bo'yicha topshiriqlar berilgan bo'lsa-da, hozirgacha ushbu masala oxiriga yetkazilmagani tanqid qilindi. Misol uchun, Payariqda 19 ta, Ishtixonda 15 ta, Urgutda 12 ta, Past Darg'omda 9 ta, Jomboy, Qo'shrabot tumanlari va Samarqand shahrida 7 tadan, Toyloqda 6 ta, Nurobod va Samarqand tumanlarida 3 tadan maktab hojatxonalarini tayyor emasligi aniqlangan.

Biz ushbu masalaga yanada oydinlik kiritish maqsadida Payariq tumanidagi ayrim maktablarda bo'lib, hojatxonalar ahvoli, maktabning sanitariya-gigiyena holati bilan tanishdik.

Dashtab tumandagi 23-umumiy o'rta ta'lim maktabida bo'ldik. Maktab 290 o'rinni bo'lib, 340 nafar bola o'qiydi. Maktab hojatxonasi o'quv binosidan 20-30 metr uzoqlikda, unga borish uchun betonli yo'lak qilingan. Ammo yerdan kovlab qilingani bois sassiq hid anqib turibdi. Burchakda chiqindi uchun eski chelak bor, xolos. Hojatxona-ga elektr energiyasi ulanmagan. Tabyiqlik, bunday maktab hojatxonalarini qishda isitilmaydi, bunga sharoit ham qilinmagan.

Maktab hovlisida qo'lbola usulda qo'l yuvish moslamasi o'rnatilgan.

Maktabimiz 2022-yilda rekonstruksiya qilgan, - deydi maktab direktori G'ayrat Maxamatov. - Faqat hojatxona zamon talablariga javob bermaydi, bizga yangi hojatxona qurib berilsa yaxshi bo'lardi. Shuningdek, kutubxonamizning tomi chirib ketgani uchun tom qismini ochib tashlaganmiz. Shuni yopish uchun tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limiga xat qilganman.

Haqiqatda maktab kutubxonasi eski binoda joylashgani uchun shifti yaroqsiz holga kelgan, bировga zarar yetkazmasin, deb tom qismi ochib tashlanibdi. O'quv yiliga sanoqli kunlar qolgan bo'lsa-da, kutubxona ustini yopishga hali qurilish materiallari berilmagan.

Bundan tashqari, maktab hovlisida mevali daraxtlar bo'lib, bu yilgi gilos hosildan 5 million so'm daromad olingan. Ushbu pul maktab ta'miriga sarflangan. Tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tomonidan berilgan qurilish materiallari maktabning faqat bitta bo'limining ta'miriga yetgan. Qolgan ikkita bo'lim gilos hosildan olingan daromad hisobiga ta'mirlangan.

Keyingi manzili tumandagi 99-umumiy o'rta ta'lim maktabi bo'ldi. Maktab 270 o'rinni bo'lib, 370 nafar o'quvchi ta'lim-tarbiya oladi. Maktab hojatxonasi 2016-yilda hashar yo'li

bilan qurilgan. Hojatxona bo'limlari taxta panel bilan ajratilgan bo'lib, uning ko'p qismi chirigan. Yaroqsiz holga kelgan hojatxonada qog'oz, chiqindi uchun chelak qo'yilmagan. Chiroq ham o'rnatilmagan. Bu maktabda ham qo'lbola usulda yasalgan qo'l yuvish moslamasi bor. Hojatxonaga borish yo'li beton qilingan.

Biz maktabda bo'lganimizda eski hojatxona yonidan yangisini qurish ishlari boshlangan ekan.

- Yangi hojatxona qurish ishlari boshlanganiga uch kun bo'ldi, - deydi maktab direktori Jasur Toshqulov. - Tuman mahalliy budjeti hisobidan qurib beriladi, qurilish materiallari ham keltirildi.

Tumandagi 85- va 87-umumiy o'rta ta'lim maktablari hojatxonalarida ham yuqoridagi singari kamchiliklar kuzatildi.

Tuman hokimligi tomonidan 14 ta umumiy o'rta ta'lim maktabi hojatxonalarini ta'miri va yangi qurilayotgan beshta maktab hojatxonasi uchun 220 million so'm ajratilibdi. Yana 763 million so'm mablag' ajratish rejalashtirilgan.

Biz tuman maktablardagi sanitariya-gigiyena holatini o'rganib, xulosa qildikki, hali qishloq joylarida zamonaviy hojatxona haqida o'yab ham ko'rilmabdi. Nahotki, zamon o'zgargani, kishilarning yashash sharoiti yaxshilangani maktablarda sezilmayapti?

Biz yuqoridagi hojatxonalarda suv va dizenfeksiya vositalarini umuman uchratmadik. Lo-aqal hojatxonalarda qog'oz qo'yiladigan joy qilinmagan. Bu qog'oz ham qo'yilmasligidan darak emasmi? Buning uchun ham maktab ma'muriyatini ayblay olmaymiz. Sababi, maktablarga hech qachon hojatxona qog'oz, dizenfeksiya vositalari berilmaydi.

Qahraton qishda bunday hojatxonalar bolalarning qatnashini ko'z oldingizga keltiring. O'quv binosidan uzoqda, isitish tizimi umuman o'rnatilmagan, nomiga qo'yilgan eshiklari hatto ichkaridan qulflanmaydigan, chirog'i yonmaydigan hojatxonalar bugungi kun talabiga qanchalik javob beradi? Tashqarida qo'lbola usulda yasalgan qo'l yuvish jo'mraklari qishda muzlab

qolishi tayin. Xo'sh, bolalar qayerda qo'lini yuvadi? Qo'l yuvish jo'mraklari oldida ham sovun qo'yiladigan joy yo'q. Buni mas'ullar nega shu paytgacha o'yab ko'rilmagan?

Bizni qiziqtirayotgani maktablarda yangi qurilayotgan hojatxonalar unitazli, devori va poli kafelli, isitish tizimi mavjud, eshigi qulflanadigan, chirog'i, rakovinas bo'ladimi yoki yuqoridagi singari nomiga qurib beriladimi? Buni biz tuman hokimligi mas'ullaridan so'ramadik. Aksincha, viloyatdagi barcha tuman (shahar) hokimliklari o'zlari qurayotgan maktab hojatxonalariga zamon talabiga xos yondashadi, degan umidda savolimizni maqola orqali beryapmiz.

Hurmatli mas'ullar, zamon o'zgargan, siz ham tafakkuringizni o'zgartiring!

Yana bir gap. 2025-yilning 1-maydan boshlab O'zbekistonda "Toza qo'llar" dasturi amalga oshirilmoqda. Dastur doirasida barcha sog'liqni saqlash va ta'lim muassasalarida qo'l yuvish joylarini zarur sanitariya-gigiyena vositalari bilan ta'minlash rejalashtirilgan. "Toza qo'llar" dasturiga ko'ra, joriy yilning may oyida Payariq tumani maktabgacha va maktab ta'limi bo'limiga 195170570 so'mlik antiseptik vositalari, 130083000 so'mlik suyuq sovun, 36000000 so'mlik hojatxona qog'ozlari berilgan. Ammo mas'ullarning aytishicha, ushbu sanitariya-gigiyena vositalari maktablarga hali tarqatilmabdi.

Xuddi shunday sanitariya-gigiyena vositalari boshqa tuman (shahar) maktabgacha va maktab ta'limi bo'limlariga ham yetkazilgan bo'lishi kerak.

Avval odob,
keyin bilim:

endi Toyloqda ham xususiy maktab bor

Bugun viloyat markazlarida zamonaviy xususiy maktablar faoliyat olib boryapti. Ammo tumanlarda xususiy maktablar kam. Masalan, shu paytgacha Toyloq tumanida xususiy maktab yo'q edi.

- Yaqinda tuman markazidan xususiy maktab ochdik, - deydi maktab asoschisi Sunnatulla Abdullayev. - 2025-2026-o'quv yili uchun 1-sinf dan 10-sinf gacha bolalarni o'qishga qabul qilyapmiz. Darslar ertalab soat 08:00 dan boshlanadi va bolalar 17:00 gacha maktabda bo'ladi. Darslar davlat ta'lim standartlari asosida o'tiladi. Tushlikdan so'ng o'quvchilar fan va sport to'garaklarida qatnashadi. Shuningdek, berilgan uyga vazifalar shu yerning o'zida bajariladi. Bundan tashqari, har bir sinfda yigirma nafar o'quvchi o'qiydi. Bundan ortiq o'quvchi qabul qilinmaydi.

Birinchisi o'quv yilida 350 nafar, keyingi yildan 800 nafargacha o'quvchini xususiy maktabga qabul qilamiz. Ayni damda yana qo'shimcha qurilish ishlari olib borilyapti.

Maktabimizning afzallik tomoni shundaki, har olti oyda o'quvchilarni tibbiy ko'rikdan o'tkazamiz. Har ikki oyda bolalar psixolog xizmatidan foydalanadi, ya'ni turli psixologik jarayonlarga tushib qolmaslik uchun bolalarni psixolog nazorat qilib boradi. Shuningdek, o'quvchilar uchun transport xizmati yo'lga qo'yiladi, uch mahal dietolog tomonidan tavsiya qilingan taomlar beriladi.

O'quvchilarni rag'batlantirish maqsadida stipendiya joriy qilinganmiz. Har oylik imtihon natijalariga qarab, a'lochil o'quvchilarga 200 ming so'mdan 1 million so'mgacha stipendiya beriladi.

Bizda o'quvchilar maktabda qo'l telefoni ishlatmaydi. Mobil telefonlar maktabga kirishda olib qo'yiladi. Zarur holatlarda o'quvchi o'qituvchining telefonidan foydalanadi. Qo'l telefoni o'quvchilar uyiga ketishda qaytarib beriladi. Har bir sinfda o'quvchi uchun alohida shaxsiy javon bo'lib, u uy vazifalarini bajargach, kitob va daftarlarni shu yerda qoldirib ketadi. O'quvchilar uyiga borib yana dars tayyorlab o'tirmaydi. Maktabda o'quvchilarning

bilim darajasini oshirish va ularning qobiliyatini rivojlantirish maqsadida ingliz va rus tillari, matematika, kimyo, biologiya, IT fanlari qo'shimcha soatlar bilan kengaytirilgan holda o'rgatiladi.

- Hozircha ikkita universitet bilan memorandum imzoladik, - deydi S.Abdullayev. - Ular o'quvchilarimizni tavsiyanomamiz asosida o'qishga qabul qiladi. Yil oxirigacha o'ndan ortiq oliy ta'lim muassasasi bilan xuddi shunday memorandum imzolashni rejalashtirganmiz. Albatta, tavsiyanomani hammaga ham beravermaymiz.

Dashtab o'zim ikki yil o'quv markazida ishladim, uning ish faoliyatini o'rgandim. So'ngra tumanda o'quv markazi ochdim, unga bilimli, tajribali o'qituvchilarni jalb qildim. Natijalarimiz yomon bo'lmadi, to'rt yildan ortiq vaqt mobaynida yuzlab o'quvchilarning oliy ta'lim muassasalariga o'qishga kirishiga ko'maklashdik. Ishlarimiz oldinga siljiy boshlagach, o'quv markazining ikkita filialini ochdik. Biz izlanishda, o'sishda davom etmoqdamiz.

O'quvchilarga milliy qadriyatlariga sodiq qolgan holda xalqaro darajadagi bilim va ko'nikmalarni berishni maqsad qilganman. Shuning uchun ham maktabimizda o'quvchilarning odobi, axloqiga alohida e'tibor beriladi. Avval odob, keyin bilim berilsa, natijaga erishiladi. Bu jahon tajribasida sinovdan o'tgan metod.

Xususiy maktabimizning oylik to'lovi Samarqand shahridagi xususiy maktablardan ko'ra ancha arzon, ya'ni oyiga 2 million 300 ming so'm. Tumandoshlar iqtisodiy sharoitini hisobga olgan holda shunday narx belgiladik.

Bugun viloyatda 44 ta xususiy maktab bo'lib, ularning 22 tasi Samarqand shahrida, qolganlari tumanlarda faoliyat ko'rsatmoqda. Hozircha Paxtachi, Narpay, Qo'shrabot tumanlarida xususiy maktablar yo'q.

Texnikum bitiruvchilari
suhbat asosida o'qishga
qabul qilindi

Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar institutining bakalavriat bosqichiga texnikum bitiruvchilari uchun imtihon bo'lib o'tdi.

Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 11-yanvardagi "Texnikumlarni muvaffaqiyatli tamomlagan bitiruvchilarni oliy ta'lim muassasalarining bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga suhbat asosida o'qishga qabul qilish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi qarori asosida bu yil texnikumni muvaffaqiyatli tamomlaganlardan olti nafar talabgor institutga o'qishga kirish uchun hujjat topshirdi. Ulardan ikki nafari G'allaorol agrotexnologiyalar texnikumidan

institutning o'simliklar himoyasi va karantini ta'lim yo'nalishiga, to'rt nafari Jomboy agrotexnologiyalar texnikumidan buxgalteriya hisobi va audit ta'lim yo'nalishiga o'qish istagini bildirdi.

Suhbat davomida talabgorlarning bilimi, dunyoqarashi, yurtimizdagi o'zgarishlardan boxabarligi hakamlar tomonidan tekshirildi. Suhbat natijasiga ko'ra, talabgorlarning besh nafari 2-bosqichdan talabalikka tavsiya qilindi.

BODIKAMERA

Ingliz tilidan o'zlashgan so'z bo'lib, "tana kamerasi" ma'nosida keladi.

YONKAMERA

"Bodikamera" atamasi tegishli sohalar, jonli muloqotda hamda qonunchilik hujjatlarida qo'llanmoqda. "Yonkamera" atamasi o'zbekcha muqobil sifatida tushunchaning ma'nosini ifodalaydi. Hozirda turli lug'atlar, OAV, rasmiy saytlar, ijtimoiy tarmoqlarda ishlatib kelinmoqda.

Poytaxtimizning "Yangi O'zbekiston" bog'ida 2000 nafar yosh muhandis bir vaqtda 1946 ta kichik robot yig'ib, Ginnes rekordlar kitobida O'zbekiston nomini qayd etishdi. Tadbirda faol ishtirok etgan yoshlarning 80 nafari Mirzo Ulug'bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti talabalaridir.

- 18-avgust tarixga "Ginnes rekordi" yangilangan kun sifatida kirdi, - dedi universitetning 2-kurs talabasi Beknazar Abduraimov. - Respublikamizning 12 viloyatidan kelgan 2000 nafar talaba-yoshlarning ko'ngliga bu kuni birdamlikni joyladi. Xorijiy vakillarga O'zbekiston yoshlarining kuchi, do'stonaligi va birdamligini isbotladik.

Sahifa materiallarini Xurshida ERNAZAROVA tayyorladi.

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

Хусусан, Самарқанд шаҳрининг Буюк ипак йўли ҳамда Сартепадаги Туркистон кўчалари ёқасидаги пиёда-лар йўлакларидан автотураргоҳ си-фатида фойдаланилпти, шунингдек, тадбиркорлик субъектлари томонидан ноқонуний савдо ва хизмат кўрса-тиш учун эгаллаб олинган. Бундан ташқари, мазкур йўлақлар яқинида бошланган ободонлаштириш ишлари якунига етмаган, ариқлар чиқинди билан тўлган. Бу ҳолат фақат йўл ҳаракати хавфсизлигига эмас, балки санитария ва экологик ҳолатнинг ёмонлашишига, аҳолининг турмуш сифати ва шаҳар муҳитига ҳам сал-бий таъсир кўрсатмоқда.

Шаҳардаги кўп қаватли уйлар ҳудудида жойлашган спорт ва бола-лар майдончаларининг ҳолати ҳам қониқарли эмас. Кузатувларимиз давомида мазкур майдончаларда шугўлланаётган ёшлар ёки вақтини мазмунли ўтказаятган болаларни учратмадик. Чунки аксарият майдон-чаларнинг худуди қазилган, жиҳоз-лар чанг билан қопланган, тупроқ уюмлари ййгилиб қолган.

Мирзо Бедил маҳалласи ёшлар етакчиси Абдулазиз Эшматовнинг маълум қилишича, маҳаллада бешта соғломлаштириш майдончаси мавжуд бўлиб, уларнинг хавфсизлиги бошқа-рув сервис компаниялари зиммасида. Аммо ушбу майдончалардан бошқа

Пиёдалар йўлаклари ва спорт майдончалари нега эътибордан четда қоляпти?

маҳаллалар ёшлари ҳам фойдаланган-ни боис айрим жиҳозлар таъмирталаб ҳолатга келган. Ҳозирда шаҳарда иссиқлик ва ичимлик суви тизимини яхшилаш мақсадида амалий ишлар бошланган ва спорт майдончалари ҳудудида ҳам тармоқ тортилмоқда.

Шу боис айрим жиҳозлар вақтинча олиб қўйилган бўлиб, лойиҳа яку-нига етгач, улар қайта ўрнатилиши ва майдонлар таъмирланиши режа-лаштирилган.

Худди шундай ҳолат Сартепа мас-сивидаги кўп қаватли уйлар атрофи-да ҳам кузатилди.

– Маҳаллада 4600 нафардан ортик аҳоли истиқомат қилади, – дейди Ҳо-физ Шерозий маҳалласи раиси Зафар

Суннатов. – Ҳудудда учта спорт ва саккизта болалар майдончаси мавжуд бўлиб, уларнинг аксарияти 1984 йил-ларда қурилган. Жиҳозлар эскирган ва таъмирга муҳтож. Иссиқлик тизи-мини янгилаш лойиҳаси доирасида бу майдонлар ҳудудидан қазиш ишлари ўтказилмоқда. Қурувчи ташкилот ишлар якунлангандан сўнг майдонлар-ни ободонлаштиришни ваъда қилган.

Иссиқлик тизимининг янгиланаётган-ни яхши, албатта. Аммо бу ишлар қанча пайтда туғаси, спорт ва болалар май-дончалари қачон таъмирланиши бўйича ҳеч ким тайинли гап айтмади. Хўш, бу борада масъуллар нима дейди?

Фазилиддин РЎЗИБОВЕ,
“Зарафшон” муҳбири.

Ҳашар нима, у фақат бизга хосми?

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

Ҳашар — бирор ишни амалга оширишда кўпчилик-нинг ўз ихтиёри билан, бепул ва биргаликда иштирок этиши. Бу амалий ёрдам шакли, кўпинча қишлоқларда ва маҳаллаларда кенг тарқалган. Ҳашарнинг асосий мақсади — жамоат ишларини биргаликда бажариш, ўзаро ёрдам кўрсатиш ва ижтимоий бирдамликни мустаҳкамлашдир.

- Бошқа халқларда ҳам ҳашарга ўхшаш тадбир-лар борми?

Бошқа халқларда ҳам **ҳашарга ўхшаш ижтимоий ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тадбирлари** мавжуд. Бу анъаналар кўпинча жамоат ҳаётини мустаҳкамлаш ва биргаликда муҳим ишлар бажаришга қаратилган.

Масалан, **қирғиз халқида хашарга ўхшаш ғоя — «айымга»**. Бу ёрдамлашиш ва биргаликда ишлаш тушунчаси бўлиб, кўпинча қишлоқларда уй-жой қуриш, дала ёки боғларни парвариш қилишда ёрдам бериш шаклида намоён бўлади.

Русларда «Трудовая помощь» ва «Субботник». Советлар даврида ва ҳатто, ҳозирги рус жамятида ҳам «трудова я помощь» (меҳнат ёрдами) ёки «субботник» (шанба кунлари ишлаш) каби оммавий ишлаш тадбирлари мавжуд. Бунда одамлар кўнгилли равишда мактаб, боғ,

кўча ва бошқа жамоат объектларини тозалашади.

– Сўнгги йилларда «ҳашар» ва «мажбурий меҳнат» тушунчалари аралашиб кетди. Бунга сабаб нима?

Бу ҳақиқий кўнгилли ёрдам ва давлат томонидан тўғридан-тўғри топширилган (ёки босим орқали амалга оширилган) ишларнинг чегараси аниқ белгиланмагани сабабли юз берди.

Қўйида бу ҳолатнинг асосий сабаблари ва изоҳларини келтираман:

Кўнгиллилик ва мажбурийлик чегараси ноаниқ бўлиши

Ҳақиқий ҳашар – бу “ихтиёрий ва кўнгилли” ёрдамдир. Аммо айрим ҳолларда одамлардан (мактаб ўқитувчилари, талабалар, давлат хизматчилари, тиббиёт ходимлари ва ҳ.к.) расман кўрсатма ёки босим орқали жамоат ишларига чиқиш талаб қилинади. Бу ҳолатда иш зоҳирда «ҳашар» сифатида кўрсатилади, аммо амалда мажбурий меҳнат ҳисобланади.

Ижтимоий босим ва “ихтиёрий мажбурият”

Баъзи ташкилотлар ёки маҳаллий ҳокимиятлар то-монидан «ихтиёрий» ҳашарларда иштирок этиш тақлиф қилинса-да, рад этганларга нисбатан босим ёки танбەҳ берилиши мумкин. Бу ҳолат ҳуқуқий нуктаи назардан мажбурий меҳнат деб баҳоланади, чунки инсонда танлаш эркинлиги йўқ.

Zamonamizning buyuk allomasi G‘aybulloh as-Salomning «Shunday shogird bo‘lginki, ustozing sen bilan faxrlansin, shunday ustoz bo‘lginki, shogirding sen bilan faxrlansin» degan purmazmun so‘zlari aynan rahmatli professor Omirov Rauf Yuldashevich va uning ko‘plab shogirdlariga taalluqlidek. Domlamiz Buxoro tibbiyot institutida rektor vazifasida ishlayotganlarida bir shogirdimizning kamina rahbarlik qilayotgan dissertatsiyasining aprobatyasi masalasida borganimizda, ustoz uni nevara shogirdim dedilar, yuragimda bir narsa «jiz» etib ketdi. Tushundimki, ustozimiz bizlarni shunchaki shogirdlari deb emas, balki farzandlari deb bilar ekanlar.

Xotira

Ustoz xotirasi abadiy

Otamizdek ulug‘ domlamiz Rauf Yuldashevichning shunday farzand shogirdlariyu nevara shogirdlari nafaqat Zaraf-shon vohasida, balki Farg‘ona vodiysiyu poytaxt Toshkent tuprog‘ida o‘zlarining fidokoro-na mehnatlari bilan ustozning ishonchini oqlab, ruhlarini shod qilib yuribdilar. 78 yil umrn-ing 60 yili tinimsiz mehnatga, insonlar sog‘ligi haqida qay-g‘urishga bag‘ishlandi. Xalq va davlat ham jarroh, olim Rauf Yuldashevichning bu xislatlarini yuksak baholab «O‘zbekiston-da xizmat ko‘rsatgan vrach», «SSSR sog‘liqni saqlash a‘loch-isi» kabi unvonlar va «Shavkatli mehnati uchun» medali bilan taqdirladi. Rauf Yul-dashevich davlat mukofotiga birinchi bor sazovor bo‘lganda 16 yoshda bo‘lgan.

Professor Rauf Omirov 1931-yilning 23-avgusti-da Qirg‘izistonning Talas viloyatida tug‘ilgan. O‘rta maktabni imtiyozli shahodatnoma bilan tugatgach, 1948-yilda Samarqand davlat tibbiyot institutiga o‘qishga kirdi va 1954-yilda imtiyozli diplom bi-lan tamomladi. Ilmga chanqoq, intiluvchan yosh shifokor shu tibbiyot maskanida ishga qoldirildi.

Shu bilan Rauf Yuldashevichning qaynoq mehnatga to‘liq hayoti boshlangan: umumiy xirurgiya kafedrasida aspirantura, assistentlik (1960-yildan), fakultet xirurgiya kafedrasida dot-sentlik, professorlik (1967-yilda), kafedra mudirligi. 1988-yildan Toshkent vrachlar malakasini oshirish instituti xirurgiya kafedrasini, 1989-yildan esa Andijon tibbiyot instituti fakultet xirurgiya kafed-rasini boshqargan. R.Omirov 1998-yil Buxoro tibbiyot institutida o‘quv ishlari bo‘yicha prorektor, so‘ng rektor vazifasini bajaruvchi, xirurgiya kafed-rasi mudiri lavozimida ishlab, institutning tashkil etilishi va oyoqqa turishida katta hissa qo‘shdi. So‘ngra Samarqand tibbiyot institutida ishlash, bir muddat Qirg‘iziston tibbiyot oliygohida xirurgiya kafedراسi mudirligi... Eh-he, domlamiz «tibbiyotda Furqat» edilar desak, balandparvoz bir gap aytgan bo‘lmaymiz.

Olim sifatida, vrach-jarroh sifatida Rauf Yul-dashevich doim eng dolzarb muammolarga qo‘l

davrlarda hamma ham botina olmasdi. U zamonlar-da yuqori rahbariyatni inson sog‘ligi emas, ko‘proq paxta daromadi qiziqtirardi. Natijada domlamiz o‘zining haq ekanligi, olingan natijalarga jamoa e‘tiborini qaratish zarurligini isbotlash uchun ne-ne kunlarni boshlaridan o‘tkazmadilar. Domlamiz mintaqamizda bu yo‘nalish («Xirurgiya ekologiyasi») asoschisi edilar.

Zahmatkash olim atrofida jipslashgan ilmga chanqoq yoshlar o‘ziga xos bir ilmiy maktabni tash-kil etgan ediki, hozirgi kunda ham bu maktab nam-oyandalari, domlaning shogirdlari uning an‘analarini rivojlantirib, davom ettirib kelmoqda. Rauf Yulda-shevich avvalo, chuqur bilimli, keng tajribali klini-tist va yana usta jarroh edi. Oxirgi paytlarda qariyb uchramay qolgan buqoq kasalligi yana ko‘paya boshlaganda, domlaning bu yo‘nalishdagi bebaho tajribasi va kuchli jarrohlik ko‘nikmalari qay daraja-da asqotgani ko‘pchilikka ma‘lumdir.

Domlamiz mazmunli hayot kechirdilar, hayot-da, ilm-fan sohasida yuqori cho‘qqilarni egal-ladilar, shogirdlaridan yolchidilar, farzandlarining ham huzurini ko‘rdilar. Buyuk jarroh Bilrot «O‘quv-chilarning muhabbati va do‘stlarining dillarini maftun etgan olim baxtlidir», deb yozgandi. Dom-lamiz shunday inson edi, oxiratingiz obod bo‘lsin, Ustoz!

Saloh ALLAZOV,
Samarqand davlat universiteti urologiya kafedراسi professori.

REKLAMA, E‘OLONLAR, BILDIRISHLAR / Gazetamiz haftada uch marta - seshanba, payshanba va shanba kunlari chop etiladi / Gazetada chop etilayotgan reklama va e‘lonlar tezkor, samarali va hamyonbop / MUROJAAT UCHUN TELEFON: 66-233-91-56			
DA‘VOLAR BO‘LSA...	***	***	***
Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Bahromova Feruza Zoirova notarial idorasida marhum Xidoyatov Abdullaga (2012-yil 13-iyunda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun me-ros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo‘rlarning Bahromova Feruza Zoiro-va notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Samarqand shahri Gagarin ko‘chasi, 121-uy.	***	Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Yusupova Dilsura Hasanovna notarial idorasida marhum Gaibov Tolibga (2018-yil 12-martda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo‘rlarning Yu-supova Dilsura Hasanovna notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Samarqand shahri Abdurah-mon Jomiy ko‘chasi, 64-uy.	***
Jomboy tumanida xususiy amaliyot bi-lan shug‘ullanuvchi notarius Mamatqulov Otabek Bolbekovich notarial idorasida mar-hum Umarova Zarxolga (2025-yil 18-martda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan me-rosxo‘rlarning Mamatqulov Otabek Bolbe-kovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Jomboy tumani Saroy ko‘cha-si, 15-uy.	***	Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Qodirova Mavluda Turanboyevna notarial idoras-i-da marhum Islamov Tolibjonga (2023-yil 20-aprelda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu mu-nosabat bilan merosxo‘rlarning Qodirova Mavluda Turanboyevna notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Samarqand shahri Farhod ko‘chasi, 34-uy.	***
Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Rahimova Komila Faxriyevna notarial idorasida mar-hum Rashidov Karim Abdurashidovichga (2022-yil 26-yanvarda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo‘rlarning Ra-himova Komila Faxriyevna notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz.	***	Payariq tumanida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Muhammadiyev Farhod Jo‘raqulovich notarial idorasida marhum Burliyev Abdurazogga (2011-yil 2-oktabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilgan. Shu munosabat bilan merosxo‘rlarning Muhammadiyev Far-hod Jo‘raqulovich notarial idorasiga muro-jaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Payariq tumani Chelak sha-harchasi, Istiqlol ko‘chasi, 73-uy.	***
Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Ho‘jamqulov Husan O‘rinboyevich notarial idorasida mar-hum Muxtarov Alisher Israilovichga (2019-yil 6-aprelda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu muno-sabat bilan merosxo‘rlarning Ho‘jamqulov Husan O‘rinboyevich notarial idorasiga mu-rojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Samarqand shahri Amir Temur ko‘chasi, 152-uy.	***	Past Darg‘om tumanida xususiy amaliy-ot bilan shug‘ullanuvchi notarius Hamidov Norbek Komil o‘g‘li notarial idorasida mar-hum Islamov Kadir Avganovichga (2023-yil 18-mayda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu muno-sabat bilan merosxo‘rlarning Xamidov Nor-bek Komil o‘g‘li notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Past Darg‘om tumani Juma shaharchasi, Amir Temur ko‘chasi, 48-uy.	***
Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Ismoilova Shahlo Bahrilloevna notarial idorasida marhum Raximova Zurafo Xudoyarovnaga (2024-yil 23-dekabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo‘rlarning Ismoilova Shahlo Bahrilloevna notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Samarqand shahri Abdurah-mon Jomiy ko‘chasi, 17-uy.	***	Toyloq tumanida xizmat safaridagi Samarqa-and shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuv-chi notarius Tursunov Suhrob Berdiqulovich notarial idorasida marhum Xaydarova Saidaga (2015-yil 31-oktabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo‘rlarning Tursunov Suhrob Berdiqulovich notarial idorasiga mu-rojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Toyloq tumani Beruniy ko‘chasi.	***
Narpay tumanida xususiy amaliyot bi-lan shug‘ullanuvchi notarius Eshniyozov Dilshod Qurbonovich notarial idorasida mar-hum Mukumov Erkin Anorovichga (2024-yil 17-sentabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilgan. Shu munosabat bilan merosxo‘rlarning Eshniyozov Dilshod Qurbonovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Narpay tumani “Salovot” MFY.	***	Payariq tumanida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Toshtemirov Ali-sher Po‘latovich notarial idorasida marhum Butayev Abdujalil Ismoilovichga (2024-yil 13-dekabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilgan. Shu munosa-bat bilan merosxo‘rlarning Toshtemirov Ali-sher Po‘latovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Payariq tumani Chelak sha-harchasi, Obod ko‘chasi, 3-uy, 35-xona.	***
Samarqand tumanida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Abdullayev Nodir Jamoliddinovich notarial idorasida marhum Nazarov Baxturga (2023-yil 21-iyunda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu muno-sabat bilan merosxo‘rlarning Toshtemirov Ali-sher Po‘latovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Samarqand tumani U.Samiyev ko‘chasi, 1-uy.	***	Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Jo‘rayev Ka-moliddin Muhiddinovich notarial idorasida marhum Rizayev Alisherga (2015-yil 1-iyul-da vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo‘rlarning Jo‘rayev Kamoliddin Muhiddinovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so‘raymiz. Manzil: Samarqand shahri O‘zbekis-ton ko‘chasi, 35-uy.	***

Қатағон қурбонлари хотираси

1937-1938 йилларда амалга оширилган ва тарихга “катта қирғин” номи билан кирган, қатағон домига тушган кишиларга оид ҳужжатлар билан танишар эканман, бир жиҳат эътиборимни тортди. “Халқ душмани”, “аксилинқилобий гуруҳ аъзоси”, “зараркунандачилик билан шугулланган”, деган айблар билан НКВД томонидан ҳибсга олинган кишилар 15-20 кун давомидаги сўроқларда ўзига қўйилган айбларни бутунлай инкор қиладилару лекин маълум муддатдан сўнг уларни “тан” ола бошлайдилар. Қатағонга учраган ўнлаб, юзлаб кишиларнинг “жиноий ишлари” битилган архив ҳужжатларини варақлаш жараёнида бунинг сабабини англаб етдим. Уларнинг барчаси НКВД жаллодлари томонидан оғир жисмоний қийноқларга дучор этилган. Қуйида қисман келтирилаётган тергов баённомасидан парчани ва бу кулфатларни бошидан кечирган айрим кишиларнинг кўрсатмаларини ўқир экансиз, бунга ўзингиз ҳам ишонч ҳосил қиласиз.

Ҳибсга олинганлар аёвсиз таҳқирланарди...

Бойбеков Ҳамид Содиқович, 1899 йилда Москва вилояти Кремишин туманининг Азеево қишлоғида туғилган. Маълумоти қуйи, ВКП(б) аъзолигига номзод, НКВДнинг Самарқанд вилояти бошқармаси тезкор вакили вазифасида ишлаган. Самарқанд шаҳар К.Маркс кўчаси, 43-ўйда яшаган. 1939 йил 18 апрелда гувоҳ сифатида сўроқ қилинган. Сўроқни ЎзССР НКВД котибияти бошлиғи, давлат хавфсизлиги лейтенанти Мартиненко ўтказган.

Савол: Сиз 1937-1939 йилларда НКВДнинг Самарқанд вилояти бошқармасида қим бўлиб ишлагансиз?

Жавоб: 1938 йил апрель ойида мен Самарқанд шаҳар 4-милиция бўлимининг бошлиғи вазифасида ишлаганман. 1938 йил апрель ойидан Давлат хавфсизлиги вилоят бошқармасига ўтказилдим ва ушбу бошқарманинг тезкор вакили этиб тайинландим.

Савол: Давлат хавфсизлиги Самарқанд вилояти бошқармаси томонидан амалга оширилган оммавий операция (тадбир)ларда иштирок этганмисиз?

Жавоб: 1938 йилдан тезкор гуруҳ аъзоси сифатида оммавий операцияларда қатнашганман. Бу ишга НКВД вилоят бошқармасининг собиқ бошлиғи, давлат хавфсизлиги капитани Калмиков томонидан тайинланганман.

Савол: Тезкор гуруҳ томонидан оммавий ҳибсга олишлар қандай ҳужжатлар (материаллар) асосида амалга оширилган?

Жавоб: Ҳибсга олинганлар айби қандай аниқланган ва улар нима асосида қамалганлари менга номалум. Бу ишлар НКВД вилоят бошқармаси, унинг туман бўлиmlари, тезкор гуруҳ раҳбарлари кўрсатмаси билан бажариларди. Шу тўғрисида уларнинг айблари билан қизиқмаганман. Шахсан ўзим бир гуруҳ шахсларни ҳибсга олиш операциясини амалга оширганман. Улар “26 Баку комиссарлари” номи Самарқанд шойи тўқиш фабрикасида ишлашарди.

Воқеа шундай бўлган эди: 1938 йил ўрталарида мени НКВД вилоят бошқармаси бошлиғи Калмиков қақриб, 41 кишининг исм-шарифи ёзилган рўйхат-

ни берди ва қаршисига алоҳида белги қўйилган кишиларни зудлик билан қамокқа олишни буюрди. Барчаси ушбу фабрика ишчи-хизматчилари эди. Ана шу рўйхатдаги 41 та фамилиядан 29 тасига белги қўйилганди. Улар нимада айбланганди? Масалан:

Шарипов Ғулмуҳайдар – миллати эрони, катта акаси 1935 йилдан буён Эронда яшади.

Зокиров Исо – миллати эрони, отаси эшак савдогари бўлган.

Иброҳимов Собир – миллати эрони, 1927 йилда отаси отларни олиб-сотиш билан шугулланган.

Ҳасанов Олим – миллати эрони, қулоқнинг ўғли, отасининг хунармандчилик устахонаси бўлган. Ҳозирги пайтда отаси Эронда.

Уларнинг жиноятини фош этувчи бирор-бир ҳужжатнинг ўзи йўқ эди. Лекин қаршисига белги қўйилган фамилиядаги кишиларнинг барчаси ҳибсга олинди. Ҳатто қорхона томонидан бу шахслар ҳақида берилган маълумотнома ҳам текшириб кўрилмади. Мен ана шу маълумотлар асосида тақдимномалар тайёрладим ва уларни тергов олиб бориш учун тезкор вакиллар ихтиёрига топширдим.

Савол: Сиз юқорида номларини келтирганларнинг бирортасини ҳам махсус тоифадаги кишилар (яъни, аксилинқилобий фаолиятда айбланиб қамокқа олинувчилар) қаторига қўшиб бўлмайдми. Улар нима асосида қамалган?

Жавоб: НКВДнинг вилоят бошқармасида ишлай бошлаган биринчи кунларимдан бери барча ходимлар олдида Калмиков томонидан бир вазифа – қандай қилиб бўлса-да, кўпроқ кишини жавобгарликка тортиш масаласи қўйилган эди.

Музаффар МУҚИМОВ, СамДУ тузилмасидаги Қатағон қурбонлари хотираси вилоят музейи директори.

Mazkur maqolaning to'liq matnini ushbu QR-kod orqali o'qishingiz mumkin.

So'nggi yillarda tumanda turli davrlarga tegishli sopol buyumlar, tangalar, qadimiy qabrtoshlar, mustahkam mudofaa devorlari bilan o'ralgan tepaliklar aniqlanmoqda. Bularning barchasi hududning qadimiy tarixga egaligini ko'rsatadi.

Xususan, yaqinida tumanning Zormon va Mash'al qishloqlari hududidagi tepaliklarda qadimiy shahar qoldiqlari aniqlandi. Tarixchi Sharifjon Saxatov va shu tumanda yashovchi Akmal Hamroyev hududdagi tepaliklar tarixini o'rganish davomida antik davrga oid sopol idishlar va odam suyakining qoldiqlarini topishdi.

- Hudud Zarafshon daryosi bo'yida joylashgani bois qadimda muhim savdo va madaniyat markazlaridan biri bo'lgan, - deydi A.Hamroyev. - Buni tepalikdan chiqqan topilmalar davridan kelib chiqib, taxmin qildik. Yaqinda Qozog'iston va Misrdan kelgan ommaviy axborot vositalari vakillari va arxeologlar bu yerga qiziqish bildirib, tadqiqotlar olib borishdi. Shuningdek, Zormon qishlog'ida somoniylar sulolasining asoschisi Ismoil Somoniylar yashagani va shu yerda vafot etgani to'g'risida ma'lumotlar topilgan hududning qadim tarixidan dalolat beradi.

Jumladan, Narshaxiyning “Buxoro tarixi” asarida qayd etilishicha, Amir Ismoil bemor bo'lib bir qancha vaqt yotadi. Tabiiylar: «Juyi muliyonning havosi xushroq», deb uni o'zining xos mulkidan bo'lgan Zormon qishlog'iga olib bordilar: «Bu yerning havosi unga muvofiqroq keladi», deydiylar. Amir bu qishloqni yaxshi ko'rar va ov qilish uchun hamma vaqt o'sha yerga borardi. U yerga bog' qurgan edi. Bir muddat u yerda bemor yotib, oxiri ikki yuz to'qson beshinchi yili safar oyining o'n beshinchisida (907-yil 25-noyabr) xuddi shu bog'da katta bir daraxt tagida vafot etgan. Bundan ko'rinadiki, Ismoil Somoniyning qabri Zormon qishlog'i hududida bo'lishi va keyinchalik xoki amirning yaqinlari tomonidan Buxoroga olib borilgan bo'lishi ham mumkin.

Tarixchi Sharifjon Saxatovning ta'kidlashicha, “Zormon” toponimi turk-nayman qabilalaridagi beshta katta urug'ning nomi-dan kelib chiqqan. Aslida bu nom hududning Zarafshon daryosi bo'yida, ya'ni dehqonchilik uchun qulay bo'lgan suvli joyda joylashganidan kelib chiqqan. (Zarmon – zarli joy ma'nosida). Zormon bilan chegaradosh Mash'al qishlog'i esa avval Qizilmayoq yoki Qiziloyoq nomi bilan atalgan shahar bo'lgan. Manbalarda keltirilishicha, bu shahar savdo-sotiq yo'lida mayoq vazifasini bajargan bo'lsa,

Mehr

Onasi Mirhosil va ukalarini qarg'aganча hovli supurardi. Bundan zada bo'lib qolgan Mirhosil ko'z ostidan iltijoli nigoh bilan otasiga qaradi. U har doimgidek beparvo. Nonushta unga tatimadi. Onam bizni o'zi tuqqanqanmikan yoki asrab olganmikan-a? Xayolan o'ziga savol berardi u. 12 yoshga to'lyapman-u, biror marta suyib erkalaganini eslay olmayman...

“Mirhosil, tez bo'! Dalaga chopiqqa bor”, degan ovozdan cho'chib tushdi.

- Oyi, bilagimdagı chipqonga qarang, issiqda shishib ketdi. Qattiq og'riyapti. Do'xtirga olib boring.

- Uyda pul yo'q, o'lmaysan, dalaga jo'na! - dedi onasi sovuqqina.

Past Darg'omda yangi arxeologik obyektlar va topilmalar aniqlandi

Olimlar ularning tarixi va davrini o'rganadimi?

boshqa bir ma'lumotga ko'ra, turkmanlarning “qiziloyoq” urug'i qadimda quloq qilinishi natijasida shu qishloqqa ko'chib kelgan va shu nom bilan yuritilgan.

- Zarafshon daryosi yaqinida joylashgan ushbu hududlarda Laylakuytepa, Sariqtepa va Qo'rg'ontepa tepaliklari mavjud, - deydi Sh.Saxatov. - O'rganish davomida tepaliklardan topilgan sopollar antik davrga, ya'ni miloddan avvalgi IV asrga tegishilligi aniqlandi. O'sha davrda hudud shahriston bo'lgan, dehqonchilik, chorvachilik, savdo-sotiq va madaniy aloqalar rivojlangan. Atrofida pishiq g'ishtdan, arkali yerosti yo'li qurilgan. Keyinchalik bu joylardan yerto'la, qabr, suv yo'li yoki chillaxona sifatida foydalanilgan.

Tumanda 300 dan ortiq ana shunday arxeologik yodgorlik mavjud. Lekin ularning

150 tasi madaniy meros ro'yxatiga kiritilgan, xolos. Ko'plab tepaliklarga nom berilmagan, muhofaza belgilari o'rnatilmagan, obyektlar va topilmalarning aniqlanish davri yo'q. Buning ustiga hududlarda aholi tomonidan chorva mollarining boqilishi, noqonuniy qazishma ishlari olib borilishi holatlari kuzatilmoqda. Arxeolog olimlar ushbu yodgorliklarda tadqiqot olib borib, hududni ochiq osmon ostidagi muzeyga aylantirishni o'ylab ko'rsa, maqsadga muvofiq bo'lar edi. Shuningdek, tepaliklarning Zarafshon daryosi bo'yı yaqinida joylashganini hisobga olsak, daryo bo'yida dam olish va diqqatga sazovor maskanlar tashkil etish kerak. Bu nafaqat ziyorat turizmini rivojlantirish, balki aholining moddiy-ma'naviy hayotini boyitishga ham xizmat qiladi.

Fazliddin RO'ZIBOYEV.

Yangi kitob

“Asragin”

Otabek Yunusov samarqandlik ijodkor yoshlardan. Otabek yoshligidan badiiy ijodga mehr qo'ygan oilada o'sib ulg'aydi. Hali maktada o'qib yurganidayoq she'rlari bilan ko'pchilikning e'tiboriga tushdi. Yaqinda uning “Asragin” nomli kitobi nashr qilindi.

Kitobda muallifning eng sara she'rlari jamlangan. Urlarda shu yurt farzandi ekanligidan faxrlanish, ota-onaga hurmat, muhabbat, do'stlik tuyg'ulari madh etilgan. Har bir she'rdagi yurt mehri ezgulik, vaqtning qadriga yetish, umrning o'tkinchi ekanligi badiiy tarzda o'quvchiga yetkaziladi, kitobxonni o'ylashga, tafakkur qilishga undaydi.

Navbatchi muharrir:

G'.HASANOV.

Navbatchi:

X.ERNAZAROVA.

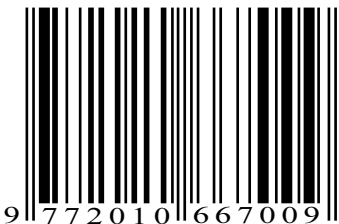
Sahifalovchi:

B.ABDULLAYEV.

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skaner qiling

ISSN-201667X

Sotuvda narxi kelishilgan holda

MUASSIS: Samarqand viloyati hokimligi

Bosh muharrir: Farmon TOSHEV

Gazeta O'zbekiston matbuot va axborot agentligining Samarqand viloyat boshqarmasida 2012-yil 30-martda 09-01 raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr 100. Indeks 438. 13 909 nusxada chop etildi. Buyurtma 396. Hajmi 2 bosma taboq, bichimi A-2

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.

QABULXONA: (66) 233-91-51, REKLAMA VA E'LONLAR: (66) 233-91-56

BO'LIMLAR: (66) 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61

MANZILIMIZ: 140100, Samarqand shahri, Ulug' Tursunov ko'chasi, 80-uy, Matbuot uyi.

Gazeta «Zarafshon» tahririyatining kompyuter bo'limida sahifalandi.

«Noshir lux» MCHJ

bosmaxonasida chop etildi.

Korxona manzili: Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uy.

Bosishga topshirish vaqti:

soat 18:30 da.

Bosishga topshirildi:

soat 19:00